

TOELICHTING INFOGRAPHIC MKB- MAAKBEDRIJVEN CIRCULAIR OP WEG HELPEN (NOORD-BRABANT)

Van data naar grondstoffen. Van productie naar toekomstbestendigheid.

De Nederlandse maakindustrie is een economische kracht van formaat: goed voor [7,2%](#) van het BBP, €54 miljard aan waarde en ruim 138.000 banen. Maar haar echte kracht zit niet alleen in cijfers: het is een sector in beweging. [De maakindustrie investeert gemiddeld 6,8%](#) van haar toegevoegde waarde in onderzoek en ontwikkeling (R&D). Dat is veel meer dan het gemiddelde van 1,6% in andere bedrijfstakken.

Gedreven door digitalisering, technologische innovatie en internationale concurrentie speelt de maakindustrie een sleutelrol in de overgang naar een toekomstbestendige, circulaire economie.

Binnen die transitie is het mkb de ruggengraat. Zeker in regio's zoals Noord-Brabant, waar een groot deel van de maakbedrijven actief is in sectoren als metaalbewerking, precisietechniek en elektronica. Deze bedrijven vormen het fundament van de keten: ze produceren onderdelen, leveren specialistische kennis en zorgen voor flexibiliteit en innovatie. Ze zijn diep geworteld in de regio, zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en internationale concurrentiekracht. Als het mkb sterker wordt, wordt de hele regionale economie sterker.

Deze infographic laat zien hoe de provincie Noord-Brabant maakbedrijven in hun provincie faciliteert om te digitaliseren zodat zij toekomstbestendiger worden én circulair kunnen opereren.

Dit doet de provincie op verschillende manieren. Concreet wordt ingezoomd op:

- De routekaart Digitaal Circulair Werken wordt inzichtelijk waar digitalisering waarde oplevert.
- Het Economie, Kennis en Ontwikkeling loket krijgen bedrijven toegang tot expertise, netwerken en financiering.
- Brabantcoaches, die ondernemers persoonlijk helpen om stappen te zetten die anders blijven liggen.

Noodzaak voor de mkb- maakindustrie en digitalisering

De Brabantse mkb-maakindustrie is sterk. Maar tegelijkertijd staat de sector ook voor uitdagingen.

1. Grondstoffenschaarste en geopolitieke afhankelijkheid

De maakindustrie gebruikt veel kritieke grondstoffen voor hoogtechnologische producten zoals batterijen (lithium, kobalt), halfgeleiders en elektronica (zeldzame aardmetalen), windturbines en zonnepanelen (platina, palladium), en geavanceerde robotica. Door schaarste en geopolitieke afhankelijkheden, bijvoorbeeld van landen als China, nemen risico's op prijsstijgingen, leveringsproblemen en productiestops toe.

Voor maakbedrijven betekent dit dat zij bewuster en strategischer moeten omgaan met grondstoffen. Niet alleen om kosten te beheersen, maar ook om hun afhankelijkheid van externe leveranciers te verkleinen en hun continuïteit te waarborgen.

2. Wet- en regelgeving

Met de invoering van de [Critical Raw Materials Act](#) (CRMA) wordt deze noodzaak verder versterkt. Deze Europese wetgeving, van kracht sinds 2024, stelt bindende doelen voor 2030 en verplicht bedrijven om risico's in hun toeleveringsketens beter in kaart te brengen. Zo moet Europa onder andere meer grondstoffen zelf winnen, verwerken en recyclen, en de afhankelijkheid van niet-EU-landen beperken.

Voor bedrijven betekent dit concreet dat zij moeten anticiperen op strengere eisen rond herkomst, beschikbaarheid en gebruik van kritieke grondstoffen. Tegelijkertijd biedt de CRMA ook kansen: een stabielere toelevering, minder prijsfluctuaties en nieuwe mogelijkheden om samen te werken binnen Europa.

Daarnaast ontstaan er steeds meer Europese regels die vragen om meer inzicht in materialen en transparantie over de productieketen. De Europese Unie-richtlijn voor duurzaamheidsrapportage ([CSRD](#)), die de rapportageplicht uitbreidt en bedrijven verplicht te rapporteren volgens de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Ten tweede het [Digitaal Product Paspoort](#) ([DPP](#)), dat door de Europese Commissie wordt gepositioneerd als kerninnovatie onder de Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR) om productinformatie over o.a. duurzaamheid, duurzaamheid/levensduur en milieu-aspecten op een gestandaardiseerde manier te delen met consumenten, bedrijven en autoriteiten.

Voor mkb-toeleveranciers betekent dit meestal niet dat zij zelf direct CSRD-plichtig zijn, maar wél dat grotere klanten (die wél onder CSRD vallen) structureel dataverzoeken gaan doorzetten in de keten: materiaalsoort/kwaliteit, massa's, herkomst, (gerecyclede) content, footprints, bewijsdocumentatie en traceerbaarheid.

Digitalisering maakt dit inzicht mogelijk. Door data goed te bewaren, te delen en te automatiseren, krijgen bedrijven inzicht in materialen, onderdelen en prestaties. Dit maakt gericht inkopen, slimmer ontwerpen en beter samenwerken in de keten mogelijk. Zo helpt digitalisering bedrijven niet alleen om te voldoen aan wet- en regelgeving, maar ook om minder afhankelijk te worden van primaire grondstoffen en hun concurrentiepositie te versterken.

Achtergrond bij gegevens infographic

1. *Brabantcoaches*

Het programma [Brabantcoaches](#) is een samenwerking tussen de provincie Noord-Brabant, verschillende gemeenten en regionale ontwikkelorganisaties. De provincie financiert het programma samen met gemeenten, terwijl de coördinatie in handen is van de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM). De uitvoering ligt bij partners in de regio, zoals REWIN,

Brainport Development, Midpoint Brabant en Agrifood Capital. Samen zorgen zij voor de werving, opleiding en ondersteuning van de coaches.

Via dit programma ondersteunt de provincie mkb-ondernemers kosteloos bij innovatie en digitalisering. De Brabantcoaches helpen bedrijven om slimmer te werken met data en hun organisatie toekomstbestendig te maken.

Zij bieden praktische ondersteuning bij vraagstukken rondom onder andere data & cybersecurity, circulair ondernemen, talent en arbeidsproductiviteit. Met hun kennis en ervaring helpen zij ondernemers om concrete stappen te zetten - van inzicht naar actie.

In 2026 wordt beoogd dat minimaal 300 mkb-ondernemers zijn geholpen met persoonlijk advies en begeleiding.

2. Het Economie, Kennis en Ontwikkeling loket

De provincie Noord-Brabant ondersteunt mkb-bedrijven bij het verduurzamen van hun bedrijfspand en bedrijfsprocessen via het Ontzorgingsloket mkb. Dit loket is opgezet in samenwerking met DVTadvies en biedt ondernemers praktische begeleiding bij het zetten van concrete verduurzamingsstappen.

Veel mkb'ers willen verduurzamen, maar weten niet waar te beginnen of hoe ze verder komen. Met het Ontzorgingsloket helpen wij bedrijven om inzicht te krijgen in hun mogelijkheden en begeleiden we hen van eerste oriëntatie tot uitvoering.

Tot en met mei 2027 kunnen mkb'ers gebruikmaken van deze ondersteuning. De provincie draagt daarbij €2.725 per bedrijf bij, zodat ondernemers laagdrempelig stappen kunnen zetten.

Daarnaast kunnen bedrijven van 14 januari 2025 tot en met 17 december 2027 subsidie aanvragen. Voor deze periode is een totaalbudget van €110.000 beschikbaar.

[Meer informatie en aanvragen](#)

3. De routekaart Digitaal- Circulair Werken

De [Routekaart Digitaal-Circulair Werken](#) is in maart 2026 gelanceerd door de provincie Noord-Brabant en TMC als praktisch hulpmiddel voor mkb-maakbedrijven om digitalisering direct te koppelen aan slimmer grondstoffenmanagement. Denk hierbij aan het minderen van verspilling, efficiëntere processen en nieuwe (circulaire) verdienmodellen.